

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie január 2011
III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 172/2010
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 21 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol zamestnancom sťažovateľky, ktorá získala na základe zmluvy o podnájme uzavretej s nájomcom – spoločnosťou M., s. r. o., B. (ďalej aj „nájomca“), do užívania priestory (kanceláriu), ktoré fakticky užíval na vykonávanie svojej pracovnej činnosti výlučne sťažovateľ. V týchto priestoroch sa nachádzali osobné predmety, dokumenty, pracovná a súkromná korešpondencia sťažovateľa, dokumenty sťažovateľky, ako aj trezor „zabudovaný v stene“, v ktorom sa nachádzali predmety a dokumenty sťažovateľa a dokumenty sťažovateľky. Uvedený trezor získala sťažovateľka od nájomcu na základe úhrady kúpnej ceny 18. decembra 2008.</p> <p>Podľa vyjadrenia sťažovateľov bola v priestoroch nájomcu a tiež v priestoroch spoločnosti M., a. s., vykonaná „prehliadka iných priestorov“ na základe príkazov okresného riaditeľstva PZ Č. p. ORP V-11-1/2009-I-JKP a Č. p. ORP V-11-2/2009-I-JKP zo 16. februára 2009, ktoré boli výslovne nariadené na prehliadku priestorov užívaných uvedenými subjektmi.</p> <p>Sťažovatelia uviedli, že v rámci týchto prehliadok došlo k výkonu prehliadky aj v priestore patriacom výlučne do ich užívania, a to aj napriek „opakovanému výslovnému upozorneniu“, že predmetný priestor nepatrí do užívania subjektu, na ktorý sa príkaz vzťahuje. Podľa ich vyjadrenia i napriek tejto námietke osoby realizujúce úkon pristúpili k prehliadke a „zaistili“ viaceré dokumenty nachádzajúce sa v tomto priestore. Osoby vykonávajúce prehliadku žiadali o otvorenie trezoru nachádzajúceho sa v priestore zamestnancov nájomcu, ktorí im oznámili, že trezor nepatrí do vlastníctva nájomcu a že túto skutočnosť je možné preukázať aj účtovnými dokladmi. Keďže námietka nebola uznaná a zamestnanci nájomcu nepoznali číselnú kombináciu na otvorenie trezoru, osoby vykonávajúce úkon mali v úmysle pristúpiť k násilnému prekonaniu jeho uzamknutia. Sťažovateľ, ktorý bol zamestnancami nájomcu telefonicky kontaktovaný, namietal nezákonnosť prehliadky, a preto odmietol číselnú kombináciu na otvorenie trezoru oznámiť, avšak po hrozbe násilného otvorenia trezoru túto kombináciu oznámil v záujme toho, aby sa predišlo poškodeniu trezoru. Po otvorení trezoru boli „zabavené“ veci patriace sťažovateľovi a sťažovateľke.</p> <p>Sťažovatelia považovali vykonanú prehliadku za nezákonnú.</p> <p>Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedených práv postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I v súvislosti s úkonom vykonaným</p>

	18. februára 2009 – prehliadkou iných priestorov a pozemkov a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v súvislosti s týmto úkonom.
ratio decidendi	<p>1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným postupom okresného riaditeľstva PZ Ústavný súd zistil, že príkazy na prehliadku vydané v rámci namietaného postupu okresného riaditeľstva PZ zahrňovali výlučne iba kancelárske priestory v užívaní spoločnosti M., s. r. o., a M., a. s., a že užívacím právom ku kancelárskym priestorom a k trezoru, v ktorých sa prehliadka tiež vykonala, a ktorej okolnosti realizácie sú predmetom preskúmania v konaní pred ústavným súdom, disponovala sťažovateľka. Ústavný súd skonštatoval, že v rámci namietaného postupu okresného riaditeľstva PZ prehliadka v dotknutých kancelárskych priestoroch bola v konečnom dôsledku vykonaná bez príkazu podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku, ale nebol ani použitý (hypoteticky vyšetrovateľom naznačený) postup podľa § 101 ods. 3 Trestného poriadku umožňujúci realizovať prehliadku bez príkazu. Ústavný súd dospel k záveru, že postup policajtov okresného riaditeľstva PZ bol v rozpore s ustanovením § 101 Trestného poriadku, preto ho treba považovať za nelegálny. Na základe týchto skutočností ústavný súd konštatoval, že postupom okresného riaditeľstva PZ došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu.</p> <p>2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ústavy a jeho práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru namietaným postupom okresného riaditeľstva PZ a namietaným postupom generálnej prokuratúry Ústavný súd opierajúc sa o judikatúru EŠLP konštatoval, že realizáciu prehliadky iných priestorov a pozemkov podľa ustanovení § 99 a nasledujúcich Trestného poriadku v priestoroch kancelárie sťažovateľky, ktorú sťažovateľ užíval pri výkone svojej pracovnej činnosti (a kde sa nachádzali aj veci v jeho súkromnom vlastníctve), ako aj prehliadku tu nachádzajúceho sa trezoru treba považovať za úkon spôsobilý zasiahnuť do jeho práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ústavy, ako aj práva na ochranu obydlia podľa čl. 8 dohovoru, pričom úlohou ústavného súdu bolo odpovedať na otázku, či bol sťažovateľ povinný strpieť túto prehliadku zasahujúcu do jeho súkromia. Ústavný súd uviedol, že v posudzovanej veci ide v prípade sťažovateľa o špecifické právne postavenie, pretože je zrejmé, že prehliadka vykonaná okresným riaditeľstvom PZ nebola a priori zameraná proti nemu ako fyzickej osobe. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že v prípade legálnosti tejto prehliadky, by bolo možné súhlasiť s názorom generálnej prokuratúry prezentovaným v jej vyjadrení, že v takýchto prípadoch podľa § 106 Trestného poriadku „je osoba, u ktorej sa má vykonať prehliadka iných priestorov, povinná tieto úkony strpieť ...“. V danom prípade však bol namietaný postup okresného riaditeľstva PZ vo vzťahu k sťažovateľke vyhodnotený ústavným súdom ako nezákonný a zásah do práv sťažovateľa v tejto súvislosti treba vnímať ako sekundárny dôsledok tejto nezákonnosti, pričom ide o iný zásah v zmysle § 49 zákona č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde. Ústavný súd konštatoval, že postup polície spočívajúci vo vykonaní prehliadky kancelárie v podnájme sťažovateľky užívanej sťažovateľom ako jej zamestnancom na základe príkazu vzťahujúceho sa na priestory iného subjektu bol vykonaný mimo rámca zákona, došlo teda k porušeniu kritéria legality. Ako nelegálne treba preto kvalifikovať aj zaistenie vecí patriacich sťažovateľovi nachádzajúcich sa v tejto kancelárii a v trezore. Z tohto hľadiska nemôže preto obstať ani tvrdenie generálnej prokuratúry vo vyjadrení, že v sťažovateľovom prípade išlo o dovolený zásah do jeho vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 5 ústavy. Nedodržanie kritéria legality pri zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľa bolo jednoznačným dôvodom na konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy. Zistený závažný nedostatok namietaného postupu okresného riaditeľstva PZ spočívajúci v nedodržaní prioritného kritéria legálnosti nie je možné akceptovať, a preto ústavný súd vyslovil, že namietaným postupom okresného riaditeľstva PZ boli porušené základné práva sťažovateľa garantované čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ústavy, ako aj jeho právo zaručené čl. 8 ods. 1 dohovoru. Tým, že generálna prokuratúra pri výkone svojej právomoci neposkytla náležitú ochranu uvedeným právam sťažovateľa, došlo k porušeniu rovnakých práv sťažovateľa aj namietaným postupom generálnej prokuratúry.</p> <p>3. K sťažovateľmi namietanému porušeniu ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným postupom generálnej</p>

	<p>prokuratúry</p> <p>Ústavný súd vychádzajúc z toho, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v sebe okrem iných práv a záruk zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia konštatoval, že Generálna prokuratúra vo „Vyrození o vybavení opakovaného podnetu“ (ďalej len „upovedomenie“) nepristúpila k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentmi sťažovateľov, a teda neposkytla náležitú ochranu právam sťažovateľov, a preto ústavný súd dospel k záveru, že z tohto dôvodu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Keďže ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy, ako aj § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde upovedomenie generálnej prokuratúry o vybavení podnetu zrušil.</p> <p>Vzhľadom na to, že k vráteniu vecí sťažovateľa zo strany justičných orgánov Rakúskej republiky generálnej prokuratúre dosiaľ nedošlo, ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. c) zákona o ústavnom súde zakázal generálnej prokuratúre pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom jej povinnosťou v tomto smere (v danom prípade ako jediného kompetentného orgánu Slovenskej republiky) bude bezodkladne požiadať Rakúsku republiku podľa § 550 ods. 3 Trestného poriadku o vrátenie všetkých vecí zaistených v kancelárii a v trezore patriacich sťažovateľovi a následne zabezpečiť ich vrátenie sťažovateľovi podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>4. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným postupom okresného riaditeľstva PZ</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že vo vzťahu k sťažovateľovi bola v rámci namietaného postupu okresného riaditeľstva PZ proti sťažovateľke prehliadka a následné zaistenie jeho vecí excesom a nezákonnosť tohto postupu „vedľajším produktom“ v podobe porušenia jeho už uvedených práv. Sťažovateľ nebol ani potencionálnym účastníkom tohto konania, preto k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemohlo dôjsť. Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.</p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>rozhodnutie ESLP Sallinen c. Fínsko z 27. decembra 2005</p> <p>rozhodnutie ESLP Peck c. Spojené kráľovstvo z 28. januára 2003</p> <p>rozhodnutie ESLP Société Colas Est. c. Francúzsko zo 16. apríla 2002</p> <p>rozhodnutie ESLP Miaillhe c. Francúzsko z 25. februára 1993</p> <p>rozhodnutie ESLP Niemietz c. Nemecko z 12. decembra 1992</p> <p>rozhodnutie ESLP Venditelli c. Taliansko z r. 1994</p> <p>rozhodnutie ESLP Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997</p> <p>rozhodnutie ESLP Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. decembra 1994</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 230/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ján Auxt</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>7. decembra 2010</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní vo veci jeho nároku na zaplatenie poistného plnenia v dôsledku poistnej udalosti.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Ústavný súd konštatoval, že obdobné konania nie sú právne zložité a tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a skutkovo toto konanie tiež nie je zložité.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovateľ prispel podstatne k predĺženiu konania v predmetnej veci.</p> <p>3. Ústavný súd konštatoval, že okresný súd síce konal, nariadil aj viac pojednávaní a</p>

	<p>nemožno mu vytknúť dlhodobejšiu nečinnosť [spis sa navyše nachádzal na odvolacom súde od marca 2006 do júla 2008 (viac ako 16 mesiacov), ale najväčším pochybením okresného súdu bolo to, že pred rozhodnutím vo veci samej (3. októbra 2005), riadne nezistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho odvolací súd 29. mája 2008 jeho rozhodnutie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP platného v relevantnom čase a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd konštatoval, že činnosť okresného súdu bola neefektívna, čo malo vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Bolo potrebné tiež konštatovať, že konanie v predmetnej veci od jej podania okresnému súdu (január 2003) dosiaľ trvá takmer 8 rokov a nie je právoplatne skončené.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu predmetné práva sťažovateľa porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1 500 EUR.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	

Spracovala : JUDr. Helena Kravcová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.